

Nový závodní lékař ve Lhotce. Při bratrské pokladně dolů p. Vondráčka ve Lhotce zvolen jednohlasně lékařem MUDr. p. J. May, dosud lékař v Mor. Ostravě. Ku zvolení p. dra Maje můžeme hornictvu na závodě Ignátově jen blahopřáti.

Kde Mayovi bydleli, než 12. března roku 1897 požádal doktor May o povolení ke stavbě domu v Čertově Lhotce?

Bydleli v kolonii, kterou pro své zaměstnance postavila šachta Ignát, nebo bydleli v podnájmu na Moravské Ostravě, kde se 18. května 1896 narodil Oldřich? To se nikdo nedoví, pravdou je, že domovské právo Čertovy Lhotky získala rodina už v roce 1897 a věřte, že získat ho podle tehdejších pravidel, nebylo snadné.

Čertova Lhotka, neboli Teufflsdorf, tento emotivní a nevšední název obce, mající jednu z hlavní rolí v této části publikace - prý má na svědomí její poloha nedaleko Moravské Ostravy na odlehlém, bažinatém a pekelně vyhlížejícím místě pravého břehu často rozvodněné Odry. Je však pravdou, že přívlastek obce „čertova“ se snažili

obecní představitelé z názvu vypouštět, aby nevyvolával strašidelnou představu. Proto se hovořilo jen o Lhotce u Moravské Ostravy, či Lihotce, jak je vidno na otisku úředního razítka na žádosti, která je podepsaná doktorem Mayem. Německy Ellgoth. Přes vesnici procházela nejstarší cesta v oblasti, tak zvaná Říšská, neboli císařská silnice, spojující severovýchod soudního a politického okresu s jeho západní částí. Severní hranici tvořila řeka Odra a vesnici pŕlila ŕelezniční trať. Když první vlak Severní dráhy Ferdinandovy z Vídně do Krakova projel 1. května 1847 Čertovou Lhotkou, nezastavil. Dlouho zde totiž nebylo nádraží.

Uhelný boom z první poloviny 19. století dorazil do Čertovy Lhotky poněkud později, než v okolní „Ostravě“, přesto radikálním způsobem změnil její charakter. V letech 1890 a dalších byla v severní části obce na dně vysušeného rybníka vyhloubena těžní a větrná jáma, patřící jedinému českému důlnímu podnikateli na Ostravsku Ing. Vladimíru Vondráčkovi. Jeho aktivity ho však finančně vyčerpaly a byl nucen po šesti letech prodat svůj závod pruské těžařské společnosti Marie – Anne, i když v roce 1894 už začala šachta Ignát z hloubky 124 m dodávat první uhlí do vedle stojící Vondráčkovy koksovny. Počet obyvatel popisované rolnické vesnice se díky horníkům a koksářům znásobil. Je dokumentováno, že v roce 1880 bylo zde napočítáno 43 domů a 442 obyvatel a již o 10 let později 1 154 lhotčanů bydlí v 293 domech. V roce 1900 má průmyslová obec Lhotka 7 571 obyvatel, z toho 5 032 se hlásilo k české národnosti, 2 026 k polské, 348 k německé, zbytek byli cizozemci.

V takové Čertové Lhotce bydlel od poloviny roku 1897 ve své vile na náměstí u císařské silnice na čísle popisném 100 obecní lékař MUDr. Jan May s ženou Boženou a syny Oldřichem a Janem, který se narodil v roce 1898.

Na rozdíl od okolních obcí, jako byly Vítkovice či Moravská Ostrava si Lhotka zachovala původní český ráz, i když jednu třetinu obyvatel tvořili imigranti z hospodářsky zaostalé Haliče. Byla jedna z mála, kde se německý kapitál nezmocnil obecní správy a neměl volnou ruku v provádění germanizační politiky. Na tom, že

tomu tak bylo, má zásluhu MUDr. Jan May a muž jménem Jan Grmela. Doktor May byl od roku 1898 členem lhoteckého obecního výboru. To znamená, že kandidoval a byl v obecních volbách zvolen do zastupitelstva a prošel užším výběrem do „předsednictva“ obce.

Obecní volby ve Lhotce: dopadly úplně ve prospěch české strany. Budiž zaznamenáno, že poslanec Hořica jako čestný člen obce, nerozpakoval se a přijel vykonati svoji povinnost. Volba šla hladce, zvolení jsou následující pánové: Sýkora Ad., Dr. May, Jermař Jos., Kubenka, Tichý Josef, inž., Kohut Josef, Pospíšil, Mrkva Fr., Luzar G. Za nahradníky zvoleni jsou pánové: Fryščák, Pírek, Žídek M. a Konečný Josef. Statečným voličům voláme srdečně:
Na zdar.

Viděl a na vlastní kůži zažil, jak obecní úřední písemnosti složitě obstarává starosta pomoci učitelů, strážníka či jiných výpomocných sil ve zcela nevyhovujícím zázemí, kde v rohu úřední místnosti se povaloval buben a vedle se převlékali strážníci. To se mu, absolventu pražské univerzity, nemohlo líbit. Navíc se mu i ve snu musela zjevovat honosná, starobylá turnovská radnice. Zde mu chyběla štábní kultura. Proto spolu se starostou obce Adolfem Sýkorou přemluvili v roce 1900 tehdejšího tajemníka města Přívoz (dnes část Moravské Ostravy), bývalého strážníka – Jana Grmela, aby nastolil pořádek a stal se ředitelem úřadu sedmitisícové obce.

A.Sýkora

J.Grmela

A tak se v Čertové Lhotce, na začátku 20. století, sešly tři významné osobnosti. Vysokoškolsky vzdělaný Jan May, jehož profese lékaře vzbuzovala u lidí úctu, rolník a majitel ruční cihelny starousedlík starosta Adolf Sýkora a pro mnohé kontraverzní, avšak pracovitá a na pranýř ochotná se vystavit postava Jana Grmely v pracovním zařazení tajemníka obce. May zaštitoval svou přirozenou vznešeností a inteligencí to, co Grmela zorganizoval a Sýkora podepsal. Veškerá rozhodnutí posvěcovalo obecní zastupitelstvo vzešlé z voleb, názorově rozdělené však tak, jak je v těchto krajích zvykem na dvě nesmiřitelné poloviny. Grmela si postěžoval, že: „někteří z nich v sezení pro věc hlasují, ale venku pak láteří proti ní a podepíší i stížnosti o tom...“

*

Toto sezení nás nemile překvapilo. Pozorovali jsme, že jistí páni z tak zvané lepší třídy mají animositu proti panu starostovi z Mariánských Hor. Patrně jest jim trnem v oku, že jest jenom rolníkem a proto asi na něho si takovým způsobem troufají. Na zpravodaje novinářského činí takové scény, jaké slyšeli jsme v zasedací síni Mariánskohorské velmi trapný dojem. Zdá se, že zde vede se opposice jenom proto, aby dosavadnímu starostovi obce z nechutilo a znemožnilo se jeho postavení. Podle našeho soudu je rozumnější a vděčnější prací, pomáhat účinnou prací starostovi obce na rozkvětu obecním a nikoliv v sezeních blýskati se interpelacemi do nekonečna, kterými má se znesnadňovati počin osob pracujících.

Cílem „triumvirátu“ bylo soustředit obyvatelstvo do spolků, které měly mít „účel vzdělávací, dobročinný, aby se sebevzájemně poznalo, neb z různých částí rakouskouherské monarchie i ciziny sem došlo, pro sebe vzájemně cítilo, se sblížovalo, styků navázalo, se ctílo a vážilo, aby společně na dobrou pracovalo – ač přišlo jen za svým obohacím, alespoň za lepší skývou – na všeobecném blahu obce, v jejich zájmech, aby mělo cit pro věc obce a národa“.

Neobyčejný nárůst obyvatelstva Čertovy Lhotky plně odůvodňoval potřebu vlastního kostela a samostatné duchovní správy a tak Grmela založil Spolek pro stavbu kostela Panny Marie, jehož stanovy byly schváleny 5. července 1900 a předsedou spolku se stal MUDr. Jan May, podpředsedou A. Sýkora a jednatelem J. Grmela.

Od spolku Mariánského pro vystavění chrámu Panny Marie ve Lhotce,

Předseda :	Místopředseda :	na den Narození Panny Marie 1900.	Pokladník :
Dr. Jan May.	Adolf Sýkora.	Členové spolkového výboru :	Jan Pospíšil. Jan Grmela.
	Artur Brodský,	Jakub Plaček,	Anna Vocílková, Martin Židek.

Spolek měl za úkol vyřešit dvě zapeklité otázky. Vyhledání vhodného stavebního místa a kde vzít finance na jeho stavbu. Obyvatelé dolní části obce chtěli mít kostel dole, opačný názor měli ti, co bydleli v horní části. Nejvíce bylo těch, co si mysleli, že by bylo vhodné jej postavit na místě hřbitovní kaple. Živnostníci a obchodníci bydlící podél císařské silnice zase prosazovali, aby vedle služeb Božích a okrasy města byl pro ně kostel pramenem k zvelebení obchodu a živností. Tuto záležitost vyřešil zastavovací regulační plán, zpracovaný předním vídeňským architektem a urbanistou Camillem Sittem, jehož služby si radnice (víme kdo) vyžádala.

Také i umístění kostela je velice šťastně voleno, takže, jak od směrodatných lidí se dozvídáme, ještě letos se stavbou se započítí má. My připojujeme své přání jen, by co v Mariánských Horách tak šťastně a nadějně za účelem povznesení obce započato bylo, také v brzku se uskutečnilo a dle všeho, jak se nám zdá, stojí Mariánské Hory na prahu velikého rozmachu a před neočekávaným stavebním ruchem. Záleží arci na oněch málo mužích v Mariánských Horách, by se v pevný kruh semkli a svorně na zdaru a blahu obce, jejím zdárném rozvinu pokrokově a účelně pracovali a od rozličných těch lidiček navedených na štvání, neb zaprodaných, neb ztročilých a nespokojených se nenechali naváděti. Myslíme,

že časy zpátečnické na Mariánských Horách našich už minuly, a že je tam dosti rozhodných mužů, by dovedli se vymaniti z područí různých chlebařů, hubařů, nohsledů a kývalů, že je tam dosti lidí pokroku dbalých, by dovedli se vzepřiti podřývačným snahám různých nerozumů a ubíječů rozkvětu obce, ať už z jakéhokoliv důvodu a snahy.

Tolik František Sokol Tůma 31. 8. 1902.

Horší to bylo s finanční otázkou stavby kostela. Všelijaké akce, jak získat sponzorské peníze selhaly. Členové spolkového výboru platili měsíčně korunu a členové přispívající 20 korun. Jeho císařská výsost arcivévoda František Ferdinand z Este, následník trůnu, který převzal patronát nad spolkem, mu daroval 100 korun. Částka nutná na postavení kostela se odhadovala na milión korun. Přesto všechno se kostelní spolek 11. října 1901 usnesl, že se kostel postaví a v roce 1908 vysvětlí. Další tři roky se debatovalo, kombinovalo, zajišťovala se půjčka a výsledkem bylo zasedání obecního zastupitelstva v květnu 1904, na kterém byl schválen návrh, že: „*vzhledem k tomu, že se konají přípravy na oslavu 60-ti letého panovnického jubilea našeho Nejmilostivějšího císaře a krále Františka Josefa I. budiž provedeno založení katolické duchovní samosprávy, pak stavba kostela a fary je jako jubilejní skutek na památku řečeného jubilea.*“

MUDr. Jan May při té příležitosti (krásnou a vroucností prodchnutou řečí) konstatoval, že věc založení katolické duchovní samosprávy a stavba kostela a fary to byla, která obecní správu a s ní věrně jdoucí většinu zastupitelstva roznepřátelila s těžírstvím „Marie-Annou“ a některými občany a že právě nyní se rozezlené strany shodují a ruce si podávají. Proto zajisté bude jedním z nejkrásnějších činů obecního zastupitelstva, když se jednohlasně na tomto návrhu usnese a stane se toto usnesení prvním požehnaným ovocem nabízeného narovnání a shody. Požádal přítomné členy obecního výboru, kteří jeho řeč a přednesený návrh poslouchali, aby s ním na důkaz opravdového souhlasu s návrhem provolali Jeho Veličenstvu našemu nejmilostivějšímu císaři a králi Františku Josefu I. třikrát: „SLÁVA!“

Vybídnutí doktora Jana Maye bylo srdečně uvítáno a Jeho Veličenstvu třikrát „sláva“ hřímavě provoláno. Starosta obce Adolf Sýkora vyzval obecní výbor, aby ti členové, kteří s návrhem předneseným Janem Mayem souhlasí, ze sedadel povstali. Povstali všichni, čímž návrh se stal jednohlasným usnesením obecního zastupitelstva.

Ředitel těžírstva „Marie-Anna“ pan Adolf Zindler, náboženstvím protestant, o rok později, kdy se vědělo, kdo a za kolik bude stavět, pod zadávací protokol německy připsal: „vzal na vědomí a se zadáním stavby kostela Bohumilu Židlickému za úhrnný obnos 415 000,- korun srozuměn. Přeji při této příležitosti, aby zamýšlená stavba domu Božího obci Mariánským Horám a veškerému jejich obyvatelstvu přinesla požehnání“.

V roce 1902 byl založen v Mariánských Horách, neboť tak se Čertova Lhotka od poloviny roku 1901 nazývá, dobročinný spolek paní a dívek „Božena“, jehož předsedkyní byla manželka doktora Maye paní Božena Mayová. Rovněž vznikl spolek vojenských vysloužilců „Břetislav“, kterému šéfoval Jan Grmela.

Oběma stanovy ukládaly mimo jiné zřídit stipendium pro české studenty na českých školách. Možná, že se někdo zeptá, proč už ne Čertova Lhotka, ale Mariánské Hory?

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ...